

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-202/24-1

Sprawa C-202/24 [Alchaster]ⁱ

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

14 marca 2024 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Supreme Court (Irlandia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

7 marca 2024 r.

Strona skarżąca:

Minister for Justice and Equality

Strona przeciwna:

MA

SUPREME COURT (SĄD NAJWYŻSZY, IRLANDIA)

[...]

W PRZEDMIOCIE ART. 267 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ I W PRZEDMIOCIE ODEŚLANIA DO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

[...]

MINISTER FOR JUSTICE

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

STRONA SKARŻĄCA

ORAZ

MA

STRONA PRZECIWNIA

**POSTANOWIENIE Z DNIA 7 MARCA 2024 R. W SPRAWIE
WYSTĄPIENIA Z ODEŚLANIEM DO TRYBUNAŁU
SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ NA PODSTAWIE ART. 267
TRAKTATU**

W dniu 3 października 2023 r. do tutejszego sądu wpłynął wniosek strony przeciwnej [...] o przyjęcie do rozpoznania środka odwoławczego od wyroku High Court (wysokiego trybunału, Irlandia) [...] ogłoszonego w dniu 24 października 2022 r. oraz postanowień wydanych [w tym samym dniu] [...] oraz w dniu 7 listopada 2022 r., zgodnie z którymi strona przeciwna ma zostać przekazana Zjednoczonemu Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, zaś wniosek o przyjęcie środka odwoławczego do rozpoznania przez Court of Appeal (sąd apelacyjny, Irlandia) nie ma zostać uwzględniony [...], a także o wydanie postanowienia uchylającego ten wyrok i te postanowienia.

W związku z czym, zapoznawszy się z rozstrzygnięciem tutejszego sądu z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie uwzględnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania w ramach niniejszego postępowania wspomnianego powyżej środka odwoławczego, ze wspomnianymi powyżej wyrokiem oraz postanowieniami High Court (wysokiego trybunału), z przywołanymi w nich dokumentami oraz z uwagami na piśmie złożonymi w imieniu odpowiednich stron, jak również wysłuchawszy [...] [pełnomocników stron];

[...]

ustaliwszy, że wydanie orzeczenia w niniejszym postępowaniu wymaga rozstrzygnięcia kwestii prawa Unii, którą należy przekazać do rozpoznania Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

[...]

doszedłszy ponadto do wniosku, że przy rozstrzygnięciu kwestii spornych między stronami niniejszego postępowania odwoławczego powstają zagadnienia dotyczące prawidłowej wykładni niektórych norm prawa Unii, mianowicie decyzji ramowej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (zwanej dalej „decyzją ramową”) oraz art. 49 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”);

TUTEJSZY SĄD POSTANOWIŁ ZWRÓCIĆ SIĘ do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym przedstawionym we wspomnianym powyżej wyroku i postanowieniu odsyłającym:

Jeżeli wnosi się, na podstawie umowy o handlu i współpracy z dnia 30 grudnia 2020 r. (zawierającej przepisy decyzji ramowej z dnia 13 czerwca 2002 r. w odniesieniu do przekazywania osób na podstawie europejskich nakazów aresztowania), o przekazanie osoby na potrzeby ścigania karnego przestępstw terrorystycznych, zaś osoba sprzeciwia się takiemu przekazaniu, ponieważ utrzymuje, iż będzie ono naruszało art. 7 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPC” lub „konwencją”) i art. 49 ust. 2* Karty praw podstawowych Unii Europejskiej z tego powodu, że wprowadzony został środek legislacyjny zmieniający część kary pozbawienia wolności, która musi zostać odbyta, oraz uzgodnienia dotyczące warunkowego zwolnienia, przyjęty po dacie, w którym miało zostać popełnione zarzucane przestępstwo, w związku z którym wystąpiono o przekazanie osoby, a także jeżeli zachodzą następujące okoliczności:

- (i) państwo wzywające (w niniejszym przypadku – Zjednoczone Królestwo) jest stroną EKPC i wprowadza tę konwencję w życie w swoim prawie krajowym zgodnie z Human Rights Act 1998 (ustawą z 1998 r. o prawach człowieka);
- (ii) sądy Zjednoczonego Królestwa [w tym Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa)] uznały, że zastosowanie przedmiotowego środka do osób pozbawionych wolności, które odbywają już karę wymierzoną przez sąd, jest zgodne z tą konwencją;
- (iii) każdy, w tym taka osoba, jeżeli zostanie przekazana, może wnieść skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
- (iv) nie ma podstaw, aby sądzić, że jakiegokolwiek orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie zostanie wykonane przez państwo wzywające;
- (v) sąd jest w związku z tym przekonany, że nie zostało ustalone, iż przekazanie niesie za sobą rzeczywiste ryzyko naruszenia art. 7 tej konwencji lub konstytucji;
- (vi) nie sugeruje się, że przekazaniu stoi na przeszkodzie art. 19 Karty;

* Uwaga tłumacza: Wydaje się, że sąd odsyłający zamierzał raczej odnieść się do art. 49 akapit pierwszy zdanie drugie Karty.

(vii) art. 49 Karty nie ma zastosowania do procesu sądenia lub wymierzania kary;

(viii) nie podniesiono, że występują powody, aby sądzić, iż istnieje jakakolwiek znacząca różnica w stosowaniu art. 7 tej konwencji oraz art. 49 Karty;

czy sąd, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu w rozumieniu art. 267 akapit trzeci TFUE, jest uprawniony do stwierdzenia, mając na uwadze art. 52 ust. 3 Karty oraz obowiązek zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi i podmiotami zobowiązanymi do dokonania przekazania na podstawie postanowień dotyczących ENA, zawartych w umowie o handlu i współpracy, iż osoba, której dotyczy wniosek, nie wykazała, że istnieje jakiegokolwiek rzeczywiste ryzyko, iż jej przekazanie stanowiłoby naruszenie art. 49 ust. 2 Karty, czy też taki sąd jest zobowiązany przeprowadzić dalsze badanie, a jeżeli tak, to jaki jest charakter i zakres takiego badania?

NINIEJSZYM POSTANAWIA SIĘ, że do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie przedstawionego powyżej pytania bądź też do czasu wydania kolejnego postanowienia dalsze postępowanie w sprawie rozpatrywanego środka odwoławczego zostaje zawieszona.

[...]

[...]

SUPREME COURT (SĄD NAJWYŻSZY)

[...]

W SPRAWIE EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (USTAWY Z 2003 R. O EUROPEJSKIM NAKAZIE ARESZTOWANIA) (Z PÓŹNIEJSZYMI ZMIANAMI)

ORAZ W SPRAWIE MA

POMIĘDZY

MINISTER FOR JUSTICE

STRONA SKARŻĄCA

ORAZ

MA

STRONA PRZECIWNIA

Odesłanie

- 1 Supreme Court (sąd najwyższy), wyrokiem ogłoszonym w dniu 7 marca 2024 r. ([2024] IESC 9), orzekł o przekazaniu do Trybunału Sprawiedliwości, na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jednej kwestii powstającej w związku z wykładnią decyzji ramowej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (zwanej dalej „decyzją ramową”) oraz art. 49 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”).
- 2 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został wydany w związku z wnioskiem o przekazanie MA (zwanego dalej „wnoszącym środek odwoławczy”) Zjednoczonemu Królestwu na podstawie nakazu wydanego na mocy umowy o handlu i współpracy z dnia 30 grudnia 2020 r. między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (zwanej dalej „umową o handlu i współpracy”).
- 3 Umowa o handlu i współpracy reguluje stosunki między Zjednoczonym Królestwem a Wspólnotą Europejską, w szczególności zaś, co istotne z punktu widzenia rozpatrywanego środka odwoławczego, przewiduje dalsze funkcjonowanie obowiązującego podówczas systemu europejskiego nakazu aresztowania. Część trzecia tytuł VII umowy o handlu i współpracy ma zastosowanie do nakazów aresztowania wydanych zgodnie z art. 98 Withdrawal of the United Kingdom from the European Union (Consequential Provisions) Act 2019 [ustawy z 2019 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej (przepisy w sprawie konsekwencji)]. W tytule VII przewidziano, że w odniesieniu do przekazywania osób po upływie okresu przejściowego w dniu 31 grudnia 2020 r. w stosunkach między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską zastosowanie będą miały uzgodnienia dotyczące przekazywania. Te postanowienia są identyczne z zawartymi w decyzji ramowej uzgodnieniami dotyczącymi ekstradycji.
- 4 Środkiem wdrożenia do prawa krajowego w Irlandii części trzeciej [tytuł VII umowy o handlu i współpracy jest European Arrest Warrant (Application to Third Countries) (United Kingdom) Order 2020 [rozporządzenie z 2020 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania (stosowanie do państw trzecich) (Zjednoczone Królestwo)] (S.I. 720 z 2020 r.), wydane na podstawie art. 2 ust. 2 European Arrest Warrant (Application to Third Countries and Amendment) and Extradition (Amendment) Act 2012 [ustawy z 2012 r. o europejskim nakazie aresztowania (wniosek do państw trzecich i zmiana) oraz o ekstradycji (zmiana)], na mocy którego Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało wyznaczone jako państwo trzecie, do którego ma zastosowanie ustawa z 2003 r.
- 5 Zgodnie z przepisami decyzji ramowej Minister for Foreign Affairs and Trade (minister spraw zagranicznych i handlu, Irlandia) może wyznaczyć państwo trzecie do celów stosowania systemu europejskiego nakazu aresztowania

w odniesieniu do państw niebędących członkami Unii Europejskiej. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało wyznaczone, w następstwie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz na podstawie rozporządzenia S.I. 150 z 2021 r., jako państwo wydające nakaz oraz państwo członkowskie do celów stosowania systemu europejskiego nakazu aresztowania.

- 6 W związku z tym Zjednoczone Królestwo należy traktować, w rozumieniu ustawodawstwa krajowego i decyzji ramowej, na potrzeby stosowania systemu ENA tak, jak gdyby było ono państwem członkowskim, co oznacza, że wniosek o przekazanie wydany na podstawie nakazu pochodzącego z tego kraju jest rozpatrywany w świetle ustawy z 2003 r. i decyzji ramowej.
- 7 Strona skarżąca ma zostać oskarżona o popełnienie przestępstw terrorystycznych, zaś w przypadku wydania wobec niej wyroku skazującego i wymierzenia jej kary pozbawienia wolności przysługujące jej prawo do warunkowego zwolnienia będzie podlegało przepisom Zjednoczonego Królestwa, które zostały uchwalone w 2021 r., to znaczy już po tym, jak miało dojść do popełnienia zarzucanych jej czynów zabronionych.
- 8 W dniu 26 listopada 2021 r. District Judge of the Magistrates' Courts of Northern Ireland (sędzia sądu pokoju dla Irlandii Północnej, Zjednoczone Królestwo) wydał cztery nakazy aresztowania dotyczące czterech czynów zabronionych w postaci: przestępstwa udziału w organizacji wpisanej na listę organizacji zakazanych; przestępstwa kierowania działaniami organizacji zamierzającej dokonywać aktów terrorystycznych; przestępstwa udziału w związku przestępczym w celu kierowania działaniami organizacji zamierzającej dokonywać aktów terrorystycznych oraz przestępstwa przygotowania do popełnienia aktów terrorystycznych. W nakazie przekazania między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską wskazano górne granice zagrożenia karą pozbawienia wolności za zarzucane czyny zabronione. W odniesieniu do pierwszego z tych czynów zabronionych maksymalny wymiar kary wymierzanej w razie skazania na podstawie aktu oskarżenia wynosi 10 lat pozbawienia wolności, natomiast w odniesieniu do pozostałych trzech czynów zabronionych maksymalnym wymiarem kary wymierzanej w razie skazania na podstawie aktu oskarżenia jest kara dożywotniego pozbawienia wolności. Zarzucane przestępstwa miały zostać popełnione w okresie od dnia 18 lipca 2020 r. do dnia 20 lipca 2020 r.
- 9 Zmiany legislacyjne dotyczące systemu warunkowych zwolnień zostały wprowadzone przepisami Terrorist Offenders (Restriction of Early Release) Act 2020 [ustawy z 2020 r. o sprawcach przestępstw terrorystycznych (ograniczenie przedterminowego zwolnienia)] oraz art. 20A Criminal Justice (Northern Ireland) Order 2008 [rozporządzenia z 2008 r. w sprawie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych (Irlandia Północna)], dodanym art. 30 Counter Terrorism and Sentencing Act 2021 (ustawy z 2021 r. o zwalczaniu terroryzmu i wymierzaniu kar). W odniesieniu do Irlandii Północnej zmiany te weszły w życie z dniem 30 kwietnia 2021 r. Wskutek wprowadzenia owych zmian skazany za niektóre

przestępstwa o charakterze terrorystycznym nie jest już uprawniony do automatycznego warunkowego zwolnienia po odbyciu połowy wymierzonej kary, lecz przed wydaniem zgody na zastosowanie warunkowego zwolnienia musi on odbyć co najmniej dwie trzecie kary. Ponadto, w przeciwieństwie do poprzednio obowiązującego systemu, warunkowe zwolnienie podlega uprzedniemu zatwierdzeniu przez Parole Commissioners (komisję ds. warunkowych zwolnień, Irlandia Północna).

- 10 Wnoszący środek odwoławczy podnosi, że przekazanie jest nie do pogodzenia z prawami, jakie przysługują mu mocy art. 7 konwencji. Artykuł 7 stanowi:

„1. Nikt nie może być uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu działania, który według prawa wewnętrznego lub międzynarodowego nie stanowił czynu zagrożonego karą w czasie jego popełnienia. Nie będzie również wymierzona kara surowsza od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn zagrożony karą został popełniony.

2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sądzeniu i karaniu osoby winnej działania lub zaniechania, które w czasie popełnienia stanowiły czyn zagrożony karą według ogólnych zasad uznanych przez narody cywilizowane”.

- 11 Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej „ETPC”) odrzucił koncepcję, w myśl której retrospektywne zmiany dotyczące systemów zmniejszenia kary lub przedterminowego zwolnienia stanowią naruszenie art. 7, ponieważ takie środki nie są częścią „kary” w rozumieniu owego artykułu. Ilustracją tego podejścia są rozstrzygnięcia w sprawach Hogben przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 11653/85) i Uttley przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 36946/03). W żadnym z nich nie stwierdzono naruszenia art. 7, choć wprowadzone ograniczenia prawa do skorzystania z warunkowego zwolnienia skutkowały wydłużeniem z mocą wsteczną okresu, przez jaki skarżący byli pozbawieni wolności. Przedmiotowe środki zaliczono natomiast do środków stosowania lub wykonania kary, w przypadku których nie można było uznać, że są one z natury dolegliwe, ponieważ pod względem zarówno charakteru, jak i celu pozostawały one w związku z umożliwieniem przedterminowego zwolnienia. Taki sam wniosek sformułowano również w wyroku Kafkaris przeciwko Cyprowi (skarga nr 21906/04) ([2009] 49 E.H.R.R. 35).

- 12 Następnie ETPC wydał wyrok, który zdaniem wnoszącego środek odwoławczy świadczy o przyjęciu odmiennego poglądu. W wyroku Del Río Prada przeciwko Hiszpanii (skarga nr 42750/09) [(2014) 65 E.H.R.R. 37] ETPC orzekł, że różnica między środkiem, który stanowi „karę”, a środkiem, który dotyczy jej „wykonania” lub „egzekwowania”, nie zawsze jest wyraźna (pkt 85), a ponadto uznał, iż środki podjęte podczas wykonywania kary mogą wpłynąć na jej zakres (pkt 90). Tym samym, jak argumentował wnoszący środek odwoławczy, wyrok Del Río Prada świadczy o tym, że ETPC przyjmuje w odniesieniu do stosowania

art. 7 podejście bardziej elastyczne aniżeli w swoim wcześniejszym orzecznictwie. Wnoszący środek odwoławczy twierdzi, że nowy system wymierzania kar i stosowania warunkowego zwolnienia, który obowiązuje obecnie w Irlandii Północnej, skutkuje w praktyce wydłużeniem okresu pobytu osoby w zakładzie karnym, co w istocie oznacza, iż wymierza się jej karę surowszą od tej, jaka mogłaby zostać nałożona w chwili, w której miało dojść do popełnienia danego czynu zabronionego. Utrzymuje on również, że przekazanie Parole Commissioners (komisji ds. warunkowych zwolnień) przysługującej dotąd sędziemu rozpoznającemu sprawę co do istoty kompetencji do częściowego określenia terminu, jaki musi upłynąć, zanim będzie możliwe zastosowanie warunkowego zwolnienia, stanowi fundamentalną zmianę „tożsamości” lub „zakresu” (sformułowanie użyte w wyroku Del Río Prada) kary.

- 13 Kwestia, czy oraz w jakim zakresie wyrok Del Río Prada stanowi odejście od dotychczasowego orzecznictwa ETPC, jest sporna w niniejszym postępowaniu odwoławczym. Minister for Justice and Equality (minister sprawiedliwości i równości, Irlandia) twierdzi, iż nie nastąpiła żadna zmiana zasad. Powołuje się on w szczególności na decyzję Abedin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 54026/16) [(2021) 72 E.H.R.R. SE6].
- 14 W sprawie R przeciwko Morgan i in. cztery osoby zaskarżyły przepisy Zjednoczonego Królestwa rozpatrywane w ramach niniejszego odesłania prejudycjalnego, przy czym w chwili wprowadzenia zmian legislacyjnych każdej z nich wymierzono już karę. Osoby te twierdziły, że zastosowanie w ich przypadku nowego systemu prawnego naraziłoby je na karę surowszą oraz że miały uzasadnione oczekiwanie, iż będą podlegały systemowi mającemu zastosowanie w chwili popełnienia czynu zabronionego lub wymierzenia kary.
- 15 Court of Appeal of Northern Ireland (sąd apelacyjny dla Irlandii Północnej, Zjednoczone Królestwo) orzekł, że – ponieważ w chwili dokonania zmian wnoszącym środek odwoławczy kara została już wymierzona na podstawie starego systemu – zastosowanie nowego uregulowania stanowiło wymierzenie kary z mocą wsteczną sprowadzające się do zmodyfikowania lub ponownego określenia kary nałożonej przez sędziego rozpoznającego sprawę co do istoty, a tym samym było niezgodne z art. 7 konwencji ([2021] NICA 67). Sąd ten stwierdził niezgodność z prawem, ale ze względu na znaczenie, jakie konwencja ma w Irlandii Północnej, gdy chodzi o moc obowiązującą i skutki regulacji prawnej, odmówił wydania postanowienia w przedmiocie nieważności lub bezskuteczności przepisów zmieniających.
- 16 Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa) uwzględnił wniosek o przyjęcie do rozpoznania środka odwoławczego od wyroku Court of Appeal of Northern Ireland (sądu apelacyjnego dla Irlandii Północnej), zaś wyrokiem ogłoszonym w dniu 19 kwietnia 2023 r. przyjął do rozpoznania środek odwoławczy wniesiony przez Minister of Justice (ministra sprawiedliwości, Irlandia Północna) i uchylił stwierdzenie niezgodności z prawem. Sąd ten uznał, że zastosowanie z mocą wsteczną art. 30 Counter

Terrorism and Sentencing Act 2021 (ustawy z 2021 r. o zwalczaniu terroryzmu i wymierzaniu kar) nie jest niezgodne z art. 5 i art. 7 konwencji (wyrok w sprawie Morgan i in. przeciwko Ministry of Justice (Northern Ireland) ([2023] UKSC 14; 2023 2 W.L.R. 905)).

17 Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa) [...] uznał, że nie doszło do retroaktywnego podwyższenia wymiaru kary. Zmianie uległ natomiast „sposób, w jaki ma zostać wykonana przewidziana prawem kara pozbawienia wolności na czas określony, która została wymierzona oskarżonym” (pkt 116). W związku z tym zmiany legislacyjne nie należały do zakresu pojęcia „prawa”, którym posłużono się w art. 7 (pkt 117), i nie doprowadziły do naruszenia wymogów przewidzianych w art. 5, w tym wymogu przewidywalności (pkt 128–129).

18 Tytułem podsumowania Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa) stwierdził, co następuje (pkt 114):

„Zastosowane środki miały ze swej natury doprowadzić do zmiany sposobu wykonywania kar pozbawienia wolności na czas określony w drodze ograniczenia możliwości warunkowego zwolnienia skazanych za przestępstwa terrorystyczne. Zmiany wprowadzone art. 30 ustawy z 2021 r. i art. 20A rozporządzenia z 2008 r. nie pozostawały, ani ze względu na charakter, ani ze względu na cel, w związku ze zwiększeniem wymiaru wymierzonych oskarżonym kar pozbawienia wolności na czas określony. Wymiar tych kar nie został w żadnym sensie zwiększony”.

19 [...] [Sędzia sporządzający projekt wyroku w postępowaniu przed Supreme Court of the United Kingdom (sądem najwyższym Zjednoczonego Królestwa)] zauważył, iż w wyroku Del Río Prada ETPC orzekł, że dolegliwość środka nie jest sama w sobie rozstrzygająca oraz że ponieważ ze względu zarówno na swój charakter, jak i swój cel pozostaje on w związku z umożliwieniem przedterminowego zwolnienia, nie można go uznać za z natury dolegliwy. Dodał on przy tym, że zmiana sposobu wykonania lub egzekwowania kary nie wchodzi w zakres art. 7, zaś umawiające się państwa korzystają w odniesieniu do takich zmian z przysługującej im swobody kształtowania polityki karnej, w związku z czym środek odwoławczy wniesiony przez Minister of Justice (ministra sprawiedliwości) został przyjęty do rozpoznania.

20 Nie ulega wątpliwości, że w Irlandii Północnej sędzia uczestniczy w procesie zmierzającym do określenia części kary, która musi zostać odbyta przed zastosowaniem warunkowego zwolnienia. W związku z tym nakazy faktycznie wydane w sprawach, których dotyczył wyrok Morgan i in., musiały zostać zmienione decyzją administracyjną; to właśnie ten element nowego procesu został uznany przez Court of Appeal of Northern Ireland (sąd apelacyjny dla Irlandii Północnej) za „podważenie” kary, czego skutkiem było stwierdzenie naruszenia konwencji.

- 21 Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa) stwierdził, że nie wynika stąd, iż kompetencją, która uległa ograniczeniu, była kompetencja do określenia kary. Argument, który przytoczono w niniejszym postępowaniu odwoławczym, jest słabszy niż ten, który przytoczono w wyroku Morgan i in., ponieważ wnoszący środek odwoławczy nie został skazany ani nie wymierzono mu kary, zaś nowym systemem warunkowego zwolnienia mającym zastosowanie w jego przypadku będzie obowiązujący aktualnie system. Nie nastąpi ingerencja z mocą wsteczną w orzeczenie sądowe.

W przedmiocie prawidłowego podejścia do wniosku o przekazanie na podstawie decyzji ramowej

- 22 Punktem wyjścia dla sądu rozpoznającego wniosek o przekazanie na podstawie decyzji ramowej jest obowiązek państwa wezwanego do przekazania osoby oraz jego odpowiedzialność w tym względzie, przy czym jedynym zastrzeżeniem jest w tym zakresie to, że podejrzany lub oskarżony może się sprzeciwić przekazaniu, jeżeli przekazanie może doprowadzić do naruszenia praw przysługujących mu na podstawie konwencji.
- 23 Państwo wzywające jest umawiającą się stroną konwencji, włączyło konwencję do swojego porządku wewnętrznego, zgodność z prawem systemu została zbadana i potwierdzona przez sądy owego państwa, a ponadto istnieje prawo wniesienia skargi indywidualnej do ETPC. W toku postępowania nie wyrażono poważnych wątpliwości co do tego, że w razie zarządzenia powrotu strony wnoszącej środek odwoławczy do Irlandii Północnej będzie jej przysługiwać środek prawny w postaci skargi indywidualnej do ETPC w przedmiocie prawidłowej wykładni konwencji, a także co do tego, czy obowiązujący obecnie w Irlandii Północnej system wymierzania kar i stosowania warunkowego zwolnienia może być traktowany w kategoriach kary z mocą wsteczną.
- 24 W świetle obowiązku spoczywającego na Irlandii na mocy jej przepisów krajowych, European Arrest Warrant Act 2003 [ustawy z 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania (z późniejszymi zmianami)] oraz decyzji ramowej, tak jak są one interpretowane przez tutejszy sąd oraz przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przytoczony przez wnoszącego środek odwoławczy argument, że jego przekazanie Irlandii Północnej naruszy prawa przysługujące mu na mocy konwencji, nie znajduje poparcia ani w okolicznościach faktycznych, ani w argumentach przedstawionych w jego imieniu. Nie tylko jest tak, że nie stwierdzono żadnego uchybienia systemowego, które mogłoby sugerować, iż zarządzenie przekazania doprowadziłoby do prawdopodobnego i rażącego naruszenia praw wynikających z konwencji, ale także tak, że z najnowszego orzecznictwa sądów Irlandii Północnej oraz Supreme Court of the United Kingdom (sądu najwyższego Zjednoczonego Królestwa) orzekającego w przedmiocie środków odwoławczych wyłania się system prawny, w którym Konwencja jest akceptowana i stosowana w sposób zdecydowany i jednoznaczny. W ramach podejścia, które tutejszy sąd musi przyjąć w odniesieniu do wniosku

o przekazanie, nie dopuszcza się odmowy zarządzenia powrotu w oparciu o analizę, z której wynika, że rozstrzygnięcie przyjęte przez Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa) w wyroku sprawie Morgan i in. było błędne. Okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają na wysnuć sugestii, że przysługujące stronie wnoszącej środek odwoławczy prawa do powołania się na konwencję nie będą w pełni poszanowane i zbadane. Ponadto strona wnosząca środek odwoławczy ma możliwość skorzystania ze środka prawnego w postaci skargi do ETPC, który w sposób ostateczny i wiążący przeanalizuje i rozważy wprowadzone zmiany legislacyjne.

- 25 W związku z tym tutejszy sąd odrzucił argument, w myśl którego należy odmówić przekazania na podstawie art. 37 z powodu domniemanego naruszenia praw wynikających z konwencji. Odwołanie nie zostało uwzględnione z tej właśnie przyczyny.

W przedmiocie kwestii dotyczącej praw określonych w Karcie

- 26 Niemniej jednak niniejsza sprawa jest złożona pod jeszcze innym względem. W ramach badania, czy należy uwzględnić wniosek o przekazanie, tutejszy sąd w sposób wyraźny stosuje prawo Unii, zaś do takiego działania mają zastosowanie postanowienia Karty. Rodzi się zatem pytanie o unormowanie art. 49 Karty, który jest sformułowany identycznie jak art. 7 konwencji. Powstaje kwestia, czy w okolicznościach, w których sąd wezwany dochodzi do uzasadnionego wniosku, że ani konstytucja, ani konwencja nie wymagają odmowy przekazania, rozumowanie, które doprowadziło do przyjęcia tego wniosku, jest wystarczające, aby móc w odpowiedni sposób ustosunkować się do argumentu dotyczącego zgodności z Kartą. Ponadto czy państwo wykonujące nakaz musi dokonać oceny zgodności z Kartą nowego północnoirlandzkiego systemu wymierzania kar za przestępstwa terrorystyczne?
- 27 Artykuł 49 Karty odpowiada art. 7 konwencji, w związku z czym zastosowanie znajduje art. 52 ust. 3. W konsekwencji pojawiają się dwa pytania:
- (i) Czy osobie, której dotyczy wniosek, udało się wykazać za pomocą dowodów lub ustalić w drodze argumentacji, że zakres praw, które mogą wchodzić w grę na podstawie Karty, jest inny aniżeli praw uznanych i zdefiniowanych w konwencji oraz zinterpretowanych w orzecznictwie dotyczącym konwencji?
 - (ii) Czy osobie, której dotyczy wniosek, udało się zidentyfikować jakikolwiek element prawa Unii, który mógłby sugerować, że odbiega ono od systemu ochrony zapewnianego obecnie na podstawie orzecznictwa ETPC?
- 28 Trybunał orzekł, że art. 49 karty odpowiada art. 7 konwencji lub opiera się na tym postanowieniu. Wynika to wyraźnie z wyroków: Rosneft (C-72/15, pkt 164–165); Mas i MB (C-42/17, pkt 54); JI (C-634/18, pkt 47). Ten sam wniosek sformułował

S. Peers i in.; zob. *The EU Charter of Fundamental Rights: A Commentary*, 2nd ed, Hart Publishing 2021, pkt 52.111 i źródła, które są tam przytoczone w przypisie 192.

- 29 Trybunał rozważył skutki, jakie dla stosowania art. 4a decyzji ramowej mają art. 47 i art. 48 ust. 2, zaś rozróżnienie między wymierzeniem kary a stosowaniem lub wykonaniem kary zostało potwierdzone w prawie Unii i stanowi istotny element orzecznictwa Trybunału dotyczącego art. 4a decyzji ramowej. Zobacz na przykład wyrok Ardic (C-571/17 PPU), w którym Trybunał orzekł, iż na potrzeby stosowania art. 4a ust. 1 decyzji ramowej pojęcie „orzeczenia” nie obejmuje orzeczenia w przedmiocie wykonania lub zastosowania wcześniej wymierzonej kary pozbawienia wolności, chyba że celem lub skutkiem tego orzeczenia jest zmiana charakteru albo wymiaru owej kary i że organ, który je wydał korzystał w tym celu z pewnej swobody oceny. Zobacz także wyroki: Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 78–80); Zdiazsek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 85, 90, 96).
- 30 Zostało to potwierdzone w nowszym orzeczeniu Trybunału w sprawach połączonych LU i PH (C-514/21 i C-515/21), które dotyczyło zarządzenia wykonania zawieszony kary pozbawienia wolności.
- 31 W żadnym wyroku Trybunału nie rozpatrywano jednak, jakie skutki wywołuje art. 49 Karty w przypadku zmiany przepisów dotyczących warunkowego zwolnienia, która wpływa na karę orzeczoną wobec skazanych lub wymierzaną oskarżonym o przestępstwa, które miały zostać popełnione przed taką zmianą. Nie może to być zaskakujące, ponieważ obszary, w których prawo Unii jest stosowane w dziedzinie prawa karnego państw członkowskich, nie są – mówiąc ogólnie – rozległe.
- 32 Gdyby MA został przekazany Irlandii Północnej na potrzeby sądenia, w postępowaniu sądowym, a konkretnie w procesie karnym toczącym się w Irlandii Północnej, nie powstałaby żadna kwestia prawa Unii. Zazwyczaj jest tak, że w grę nie wchodzi wówczas żadna kwestia prawa Unii, ponieważ proces karny zwykle nie dotyczy stosowania lub wykonywania prawa Unii, choć oczywiście może tak być w pewnych konkretnych przypadkach. Karta stanowi wyraźnie, że nie „ustanawia nowych kompetencji ani zadań” Unii, a więc – innymi słowy – nie rozszerza jej kompetencji na sprawy karne. Oznacza to, że ani Karta, ani jakiegokolwiek prawo wynikające lub wywodzone z Karty, nie będą mieć do odegrania żadnej roli w krajowym procesie karnym, którego dotyczy niniejsze postępowanie odwoławcze.
- 33 Należy raczej zadać sobie pytanie, czy państwo wezwane jest obowiązane lub właściwe do samodzielnego dokonania oceny, czy przekazanie naruszałoby wynikające z Karty zobowiązania państwa wezwanego w okolicznościach, w których podnosi się, że przepisy dotyczące wymierzania kar, które mogą zostać zastosowane w państwie wzywającym, są niezgodne z art. 49, mimo iż takie przepisy same w sobie nie podlegają postanowieniom owego artykułu.

- 34 Pierwsza zasada i generalna reguła jest taka, że przekazanie osoby, której dotyczy wnioski, na podstawie decyzji ramowej jest zasadą ogólną i wynika z zarysowanych powyżej zasad wzajemnej współpracy i wzajemnego zaufania.
- 35 W ujęciu ogólnym Trybunał konsekwentnie przyjmuje, że system ENA wymaga, aby każda osoba sprzeciwiająca się przekazaniu wykazała, iż występują istotne powody uzasadniające przekonanie, że będzie ona narażona na rzeczywiste ryzyko naruszenia praw. Większość orzeczeń Trybunału dotyczących wykładni praw wynikających z Karty wydano w sprawach, w których osoby, których dotyczył wniosek, argumentowały, że zostaną poddane nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w rozumieniu art. 4 Karty; zob. na przykład wyrok w sprawach połączonych L i P (C-354/20 PPU i C-412/20 PPU). Jest tak dlatego, że art. 19 ust. 2 Karty ma zastosowanie konkretnie do decyzji w przedmiocie usunięcia z terytorium państwa, wydalenia i ekstradycji oraz stoi na przeszkodzie usunięciu z terytorium państwa, jeżeli istnieje poważne ryzyko poddania karze śmierci, torturom lub nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu, która to okoliczność nie zachodzi w rozpatrywanym przypadku.
- 36 We wszystkich tych sprawach Trybunał zaznaczył, że przytaczane argumenty muszą być szczególnie przekonujące i wiarygodne oraz że osoba, której dotyczy wniosek, musi wykazać rzeczywiste i poważne ryzyko, a nie tylko hipotetyczne ryzyko i samą tylko możliwość narażenia na takie naruszenie.
- 37 W celu ustalenia, czy przekazanie MA przez tutejszy sąd będzie stanowiło naruszenie prawa Unii, powinien on się upewnić, czy przekazanie będzie naruszało przysługujące MA prawa, które zostały zagwarantowane w Karcie. Żadne przysługujące MA prawo wynikające z Karty nie może zostać naruszone w toku samego procesu karnego, w związku z czym należy ustalić, czy w przypadku decyzji o przekazaniu w grę wchodzi inne niż te przewidziane w art. 19 prawa wynikające z Karty, a jeżeli tak, to jaki standard powinien przyjąć tutejszy sąd, aby móc się ustosunkować do przytaczanego argumentu.
- 38 Z wyjaśnień dotyczących art. 52 ust. 3 Karty wynika jednoznacznie, że „znaczenie i zakres” praw zagwarantowanych w Karcie są takie jak przewidziano w tekście konwencji, ale także w orzecznictwie ETPC. Prawo Unii jest jednak autonomiczne, zaś Trybunał pozostaje ostatecznym arbitrem dokonującym wykładni praw zagwarantowanych w Karcie. Czynnikiem ten oznacza, przynajmniej na płaszczyźnie teoretycznej, że Trybunał może sformułować odmienny pogląd w przedmiocie znaczenia i skutków zagwarantowanych w Karcie praw dostępu do bezstronnego sądu, a także w przedmiocie tego, czy oraz w jaki sposób nowy system wymierzania kar obowiązujący w Irlandii Północnej może być analizowany w świetle tych praw na potrzeby decyzji o przekazaniu. O ile można zauważyć, że w opiniach rzeczników generalnych sugerowano, iż art. 52 ust. 3 dopuszcza, aby Trybunał przyjął wykładnię postanowień Karty, która byłaby odmienna od wykładni odpowiadających im postanowień konwencji, a być może bardziej od niej ambitna, o tyle takie podejście wydaje się niespójne z brzmieniem i celem art. 52 ust. 3; ponadto nie zostało ono przyjęte przez sam Trybunał.

Tutejszy sąd w wyroku Minister for Justice przeciwko Celmer ([2019] IESC 80, [2020] 1 I.L.R.M. 121) odrzucił argument przytoczony w imieniu strony przeciwnej i IHREC (irländzkiej komisji ds. praw człowieka i równości), że prawa przyznane na podstawie Karty korzystają z szerszego zakresu ochrony aniżeli równoważne prawa przyznane na podstawie konwencji, zaś [...] [sędzia przewodniczący składowi orzekającemu w tej sprawie] uznał, iż do przychylenia się do takiego argumentu konieczne byłoby wydanie przez Trybunał „jaśniejszych wytycznych” (pkt 70).

- 39 Trybunał, w wyroku Petruhhin (C-182/15), który został ogłoszony we wrześniu 2016 r. w sprawie zainicjowanej wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym pochodzącym od sądu najwyższego Łotwy, orzekł, że w przypadku rozpoznawania wniosku o ekstradycję państwo członkowskie nie może poprzestać jedynie na ustaleniu, iż wnioskujące o ekstradycję państwo jest stroną konwencji, oraz że w tym względzie należy się odnieść do art. 4 karty (pkt 56), a także stwierdził, iż państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek o ekstradycję, powinno „rozpatrzyć, czy ekstradycja nie naruszy praw wskazanych w art. 19 Karty” (pkt 60). W wyroku BY (Generalstaatsanwaltschaft Berlin) (C-398/19) Trybunał potwierdził podejście przyjęte w wyroku Petruhhin. Przedmiotem niniejszej sprawy oraz rozpoznawanych niedawno spraw jest kwestia stosowania Karty poza przypadkami przewidzianymi w tym artykule.
- 40 W niniejszej sprawie chodzi zatem o rozstrzygnięcie, jakie kryteria powinien zastosować wykonujący nakaz organ sądowy przy dokonywaniu oceny jakości praw dostępu do bezstronnego sądu lub, ujmując rzecz inaczej, przy dokonywaniu oceny przestrzegania zasady nulla poena sine lege oraz istnienia ryzyka naruszenia tych praw, w okolicznościach, w których sąd upewnił się, że przekazaniu nie stoi na przeszkodzie, z powodów już omówionych, ani konstytucja, ani konwencja.

Zagadnienie prawne i wniosek tutejszego sądu

- 41 Tutejszy sąd jest świadomy faktu, że znaczenie i stosowanie praw ustanowionych w Karcie nie powinny być interpretowane przez odniesienie do prawa krajowego, lecz należy im nadać autonomiczne znaczenia w prawie Unii.
- 42 Tutejszy sąd jest sądem ostatniej instancji w rozumieniu art. 267 akapit trzeci TFUE. W świetle wydanego przez Trybunał wyroku Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi (C-561/19, EU:C:2021:799, pkt 51), który dotyczył zakresu tego obowiązku, tutejszy sąd nie może stwierdzić, iż przedstawiona mu kwestia jest na tyle jasna, aby mógł bez problemu sformułować w jej przedmiocie swoje własne wnioski.
- 43 Ze względu na obowiązek spoczywający na tutejszym sądzie w przypadku, gdy nie istnieje acte clair, oraz w świetle faktu, że tutejszy sąd jest sądem ostatniej instancji, w którym prawo Unii jest interpretowane na szczeblu krajowym, należy

wystąpić z odesłaniem prejudycjalnym w trybie art. 267 TFUE. [...] [rozważania dotyczące ogólnej zasadności wydania postanowienia odsyłającego]

- 44 Kwestia, w związku z którą występuje się z odesłaniem prejudycjalnym, odnosi się do oddziaływania Karty. Jeżeli zostanie zarządzone powrót wnoszącego środek odwoławczy do Irlandii Północnej i zapadnie tam wobec niego wyrok skazujący, to jest wysoce prawdopodobne, że kara zostanie mu wymierzona w okolicznościach, w których wskutek zastosowania przepisów dotyczących kary pozbawienia wolności i zwolnienia z odbywania kary pozbawienia wolności będzie on podlegał, przynajmniej w sensie subiektywnym, systemowi surowszemu niż ten, który obowiązywał w chwili, w której miał zostać popełniony czyn zabroniony. Nowy system pociąga za sobą dwie zmiany. Wydłuża on czas, przez jaki skazany musi pozostać osadzony w zakładzie karnym, zanim może wystąpić o przedterminowe zwolnienie, oraz wprowadza do procesu podejmowania decyzji o zastosowaniu warunkowego zwolnienia element o charakterze administracyjnym lub uznaniowym, ponieważ warunkowe zwolnienie musi obecnie zostać zatwierdzone przez Parole Commissioners (komisję ds. warunkowych zwolnień), co stanowi odrębny warunek, który dotychczas nie istniał.
- 45 Należy rozstrzygnąć, czy, w przypadku podniesienia, że państwo wykonujące nakaz nie może, na podstawie art. 49 Karty i art. 7 konwencji oraz, w stosownych przypadkach, na podstawie swojej konstytucji krajowej, przekazać osoby do państwa wzywającego, które jest stroną konwencji, ponieważ utrzymuje się, iż nowe przepisy, które zostały przyjęte już po tym, jak miało dojść do popełnienia zarzucanego tej osobie czynu zabronionego, doprowadzą do wymierzenia kary surowszej, co będzie sprzeczne z art. 49 Karty i art. 7 konwencji, oraz w przypadku, gdy sąd ustalił, że przekazanie w pozostałym zakresie nie stanowi naruszenia przysługujących tej osobie praw wynikających z konwencji, jest ono mimo to zobowiązane do dokonania własnej odrębnej oceny (z konieczności obejmującej wystąpienie do Trybunału z odesłaniem prejudycjalnym w trybie art. 267 TFUE) kwestii, czy art. 49 stoi na przeszkodzie przekazaniu.
- 46 Trybunał jak dotąd nie ustalił, jakie podejście należy przyjąć w odniesieniu do tych zagadnień, zaś orzecznictwo ETPC nie daje w tym względzie jasnej odpowiedzi.
- 47 W związku z tym proponuje się wystąpić z pytaniem prejudycjalnym [...] na podstawie art. 267 TFUE [...] [dosłowne powtórzenie brzmienia pytania przytoczonego w powyższym postanowieniu odsyłającym]

[...]